

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Sluppen
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler, innvalgstelefon
Ståle Sørensen, 62 55 11 70

Oversendelse av klage på avslag på søknad om skadefelling av ulv i søndre deler av Rendalen kommune

Vi viser til klage datert 15.7.2020 fra Hedmark Bondelag på Fylkesmannens avslag av 12.7. på søknad om skadefelling av ulv i søndre deler av Rendalen kommune. Hedmark bondelag har i samme henvendelse søkt på skadefelling av ulv i området på bakgrunn av at det i etterkant har vært nye urosituasjoner i flokken.

Bakgrunn

Det har de siste ukene vært flere tilfeller med uro i storfe-besetningen til Tollef Lau. Besetningen går på utmarksbeite i søndre del av Rendalen kommune, dels på vestsiden av Storsjøen og dels på østsiden av Storsjøen. I samtaler med Fylkesmannen har Lau vært bekymret for at angrepsforsøk fra ulv har vært årsaken til uroen. En kalv har hatt skader i bakbein som kan være bittskader, uten at dette er endelig fastslått. Sist i juni ble en kalv borte fra flokken i forbindelse med en uro-situasjon. Fylkesmannen ga tilsagn om tilskudd til ekstraordinært tilsyn med besetningen i forbindelse med denne uro-situasjonen. Kalven var borte i flere dager, men ble den 3.7. gjenfunnet i god behold.

På kvelden den 10.7. meldte Lau om gjenfunn av en kalv med skader, som så ut som bittskader. Kalven virket svært medtatt. Veterinær ble tilkalt for å undersøke og behandle dyret, men det kunne fastslås at skadene var alvorlige. SNO bekreftet den 11.7. at skadene var forårsaket av ulv. Kalven ble senere avlivet. Etter at SNO kunne fastslå at det var ulv som var skadegjører på denne kalven søkte Lau om tillatelse til skadefelling.

Fylkesmannen vurderte at skaden var skjedd innenfor reviret til det revirhevdende paret i Deisjø-reviret. Dette reviret har sin hovedutbredelse innenfor ulvesonen. Skaden, og de øvrige uro-situasjonene, har skjedd i Rendalen kommune, og utenfor ulvesonen. Hannen i Deisjø-reviret er en finsk-russisk innvandrer. Fylkesmannen fant at det i dette tilfelle ikke var grunnlag for å innvilge tillatelse til skadefelling.

Bondelagets anførsler i klagen:

- Det er dokumentert at den aktuelle ulven har angrepet storfe i beiteprioritert område, nord for ulvesona slik den er definert av Stortinget.
- Området har stor betydning som beitemark – det utgjør beitegrunnlag for Tollef Laus besetning. Området Deisjøreviret befinner seg i, benyttes av ytterligere fem beitebrukere, og er en nøkkel i

ammekuholdet for fire brukere, og en viktig ressurs for to mjølkeprodusenter. En uformell kartlegging viser at 400 dyr beiter i området per i dag, men området kan tåle langt flere beitedyr. Bondelaget stiller seg uforstående til at Fylkesmannen definerer området ut som viktig beiteområde, all den tid det ligger i beiteprioritert område.

- Skadens omfang er betydelig, da den skadde kalven måtte avlives. Det har vært gjentatte tilfeller der ulven har jagd krøtterflokkene og skadet dyr. Vi er også kjent med at en annen beitebruker savner en kalv i et område der den aktuelle ulven er observert på et viltkamera.
- Ulven har en aggressiv atferd overfor storfe, og har tidligere herjet i reinsdyrflokker, både i Elgå og i Rendalen. I reviret der man anser at den nå har etablert seg, er det drøyt 400 storfe på beite. Det er helt klart at skadepotensialet er betydelig. Man kan sette i verk forebyggende tiltak hos enkeltbrukere, men det er stor sannsynlighet for at denne ulven vil gå videre til neste besetning.
- Bondelaget kan ikke se at det foreligger noe hjemmelsgrunnlag for spesielt vern av enkeltindivider av ulv ut fra genetisk status.

Klagevilkår

Hedmark Bondelag har et virkeområde blant annet rettet mot interessene til husdyreiere i region 5 Hedmark. Fylkesmannen er ikke kjent med antall medlemmer. Fylkesmannen legger til grunn at klager har rettslig klageinteresse i saken, jf. forvaltningsloven § 28 første ledd. Klagen er framsatt innen klagefristens utløp, jf. forvaltningslovens § 29.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd bokstav b jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 8 og 13, jf. også § 4 første ledd bokstav e og §§ 7 og 9.

Rovviltforskriften § 1 (formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Region 5 (Hedmark) skal ha 10 årlige ynglinger av gaupe, fem av jerv og tre av brunbjørn jf. rovviltforskriften § 4 første ledd bokstav e. Sammen med region 4 (Oslo, Akershus og Østfold) skal Hedmark ha tre årlige ynglinger av ulv innenfor forvaltningsområdet for ulv, jf. § 4 første ledd bokstav b.

Den 20.4.2020 vedtok rovviltmyndene i region 4 og region 5 en betinget skadefellingskvote på inntil åtte ulver. Tre ulver er felt på Skadefelling i region 4 og 5 i etterkant av vedtaket, i tillegg er et dyr felt på lisensfelling.

Ved behandling av søknader om skadefelling skal føringene i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning, jf. rovviltforskriftens § 9. Bestemmelsens andre ledd bokstav a til d slår fast at det skal tas særlig hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for fremtidige skader
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset til tid, rom og antall dyr.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen viser til vedtaksbrevet, og anser at de fleste av momentene i klagen er omhandlet der.

Bondelaget angir at området er å anse som beiteprioritert område. Fylkesmannen mener dette ikke er helt korrekt. I forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark er fylket inndelt i to ulike forvaltningsområder. Det aktuelle området ligger innenfor blått område, som både rommer områder som er viktige for å oppnå bestandsmålene for rovvilt og viktige beiteområder. I tillegg vises i forvaltningsplanen den del av den nasjonalt vedtatte sonen for ynglende ulv som ligger i Hedmark. I den del av blå sone som ligger utenfor ulvesona er det først og fremst hensynet til bjørn, jerv og gaupe som skal vektlegges. I henhold til forvaltningsplanen er prioriterte beiteområder markert som grønn sone. I tillegg framkommer det at markerte beiteområder som ligger i blå sone, jf kart i vedlegg side 30, skal forvaltes som prioriterte beiteområder. Det aktuelle skadeområdet er ikke avmerket som et slikt beiteområde. Dette betyr imidlertid ikke at det ikke er en viktig del av driftsgrunnlaget for Lau sin besetning, og for de andre beitebrukerne innenfor Deisjø-reviret.

Bondelaget angir at skaden må anses som omfattende. En kalv er dokumentert tapt til ulv, i tillegg har en kalv skader der skadeårsak ikke er fastslått. Fylkesmannen er i tillegg kjent med at den 16.7. var det en ny uro-situasjon i den delen av besetningen som går på vestsida av Storsjøen. En kalv ble da gjenfunnet medtatt, og med tegn på å være sprengt. Endelig årsaksforhold er i dette tilfellet ikke klarlagt. Det har over noen uker vært flere tilfeller med stor uro i besetningen, og mye ekstra tilsyn og merarbeid som følge av dette. Mange av de voksne dyrene har radiobjeller. Siden hannen i reviret er radiomerket har det vært mulig å fastslå at denne ulven ved flere tilfeller har oppholdt seg nær, eller passert i nærheten av, storfe-besetningen. De gjentakende uro-situasjonene er i seg selv en belastning selv der det ikke skjer fysiske skader. Dette er forhold som er tatt med i vurderingene forut for Fylkesmannens avslag.

Det skjer med ujevne mellomrom at ulv skader eller dreper storfe. Tallgrunnlaget er ganske tynt, men det kan virke som enkelte flokker/par er noe mer tilbøyelige til å ta storfe enn andre flokker/par. Fylkesmannen mener at de kjente skadesituasjonene så langt ikke gir grunnlag for å mene at Deisjø-paret utmerker seg spesielt som mer aggressive mot storfe enn andre ulver.

Det angis i klagen at i reviret der man anser at det nå har etablert seg, er det drøyt 400 storfe på beite, og at det er helt klart at skadepotensialet er betydelig. Fylkesmannen har i sin vurdering lagt til grunn at det er flere storfe-besetninger på beite i reviret til Deisjø-paret, og ser ikke at dette er nye, avgjørende opplysninger. Det er for øvrig et faktum at flere av disse har sine beiteområder innenfor ulvesona.

Hannen i Deisjø-reviret er en finsk-russisk innvandrer. Bondelaget kan ikke se at det foreligger noe hjemmelsgrunnlag for spesielt vern av enkeltindivider av ulv ut fra genetisk status. Fylkesmannen har i vurderingen av søknaden vist til avtalen mellom norske og svenske myndigheter om felles retningslinjer for forvaltning av genetisk verdifulle individer i den skandinaviske ulvepopulasjonen, der det framgår at de ulver som er definert som genetisk verdifulle så langt mulig skal unntas fra skadefelling og lisensfelling. Ut over hensynet til et genetisk viktig individ har Fylkesmannen også redegjort for at skadefelling i dette området vil innebære felling av et eller begge de to revirmarkerende dyra i et revir som har sin hovedutbredelse innenfor ulvesona. Basert på revirets

utbredelse, og at det er uavklart om det er valper i reviret, ville det med de gitte fakta i saken ligget an til et avslag på søknad om skadefelling, også om det ikke hadde vært et genetisk viktig individ i reviret.

Konklusjon

Fylkesmannen kan ikke se at det er fremkommet nye momenter i klagen som gir grunnlag for å omgjøre vedtaket, og opprettholder vedtaket av 12.7.2020. Klagen oversendes Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Når det gjelder Bondelagets søknad om skadefellingstillatelse anser Fylkesmannen at det ikke er nye faktiske forhold av vesentlig art som tilsier ny vurdering av saken, men overlater videre vurdering av dette til Miljødirektoratet.

Med hilsen

Øyvind Gotehus (e.f.)
avdelingsdirektør

Ståle Sørensen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

Klage fra Hedmark Bondelag av 15.7.2020

Avslag på søknad om tillatelse til skadefelling av ulv i Rendalen kommune av
12.7.2020

Kopi til:

Hedmark Bondelag